

СТ А Н О В И Щ Е
НА
КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ
рег. № НДМСПО-10-1/2018 год.

ОТНОСНО: Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 26.02.2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост

Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) в състав: Председател: Венцислав Караджов и членове: Цанко Цолов и Цветелин Софрониев, на заседание, проведено на 24.01.2018 г., разгледа искане (вх. № НДМСПО-10-1/15.01.2018 год.) от г-жа Цеца Цачева – министър на правосъдието, в което посочва, че работна група от министерството на правосъдието е подготвила проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 26.02.2008 год. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост (Наредба № 8). На основание чл. 10, ал. 1, т. 8 от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД), г-жа Цачева се обръща към комисията за становище по изпратения проект на наредба, в предвидения в чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове 30-дневен срок.

Проектът на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 26.02.2008 год. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост е публикуван за обществени консултации на 03.01.2018 год. на интернет страницата на Министерството на правосъдието и на портала за обществени консултации.

Към искането за становище са приложени:

1. Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 26.02.2008 год. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост;
2. Доклад към проекта.

В доклада към проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 се посочва, че с влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност (обн., ДВ, бр. 103 от 28.12.2017 год., в сила от 01.01.2018 год.) се налага

извършването на промени в текстовете на Наредба № 8 от 26.02.2008 год. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост.

Проектът е изготвен и в изпълнение на Решение № 338/23.06.2017 год. на Министерския съвет за предприемане на мерки за намаляване на административната тежест върху гражданите и бизнеса чрез премахване на изискването за предоставяне на някои официални документи на хартиен носител, като със Заповед № ЛС-04-1243/18.07.2017 год. на министъра на правосъдието е създадена работна група, която да подготви предложение за необходимите изменения на подзаконово ниво за облекчаването на административната тежест на гражданите при получаване на свидетелства за съдимост.

Проектът на наредба предвижда редуцирането на административната тежест на гражданите при получаване на свидетелство за съдимост, издавано от бюрата за съдимост при районните съдилища в страната, чрез **премахване на изискването за представяне на препис от акта за раждане или удостоверение за раждане в оригинал или нотариално заверено копие или друг документ, издаден от компетентен орган, удостоверяващ данни за родителите на лицето.** Данните за родителите на лицето, което иска свидетелство за съдимост, ще се проверяват посредством служебен достъп до Национална база данни „Население”.

Основната промяна в Наредба № 8 е свързана със създаването на чл. 35б, с който се въвежда електронно служебно свидетелство за съдимост (ЕССС) като средство за постигане на служебен обмен на данните, необходими за издаване на свидетелство за съдимост и премахване на изискването граждани да представят документа пред администрации на органите на изпълнителната власт.

По-съществените положения са:

1. ЕССС ще се издава по заявление от централните и териториалните органи на изпълнителната власт чрез длъжностни лица, специално оправомощени да получават достъп до данните за съдимост на лица,, по отношение на които нормативен акт предвижда служебно установяване на съдебния статус;

2. ЕССС ще може да се издава единствено по отношение на лица, за които не съставени бюлетини за съдимост, включително и по чл. 78а от Наказателния кодекс. В останалите случаи, както и за лицата, родени в чужбина, свидетелство за съдимост ще се издава по общо установения ред;

3. Министерството на правосъдието ще бъде компетентно да издава ЕССС след подаване на заявление по образец по електронен път;

4. Заявлението ще се подава чрез попълване на електронна форма, достъпна на интернет страницата на министерството на правосъдието, като идентифицирането на заявителя ще се извършва с квалифициран електронен подпис;

5. Предвижда се кратък срок за издаване на ЕССС, който е не по-късно от три работни дни. Държавна такса няма да се дължи;

6. Както и за свидетелството за съдимост на хартиен носител и електронното свидетелство за съдимост, така и за ЕССС срокът на валидност е шест месеца от датата на издаването му.

Правен анализ:

Като цяло представеният за обществено обсъждане проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост съответства на основните принципи за обработване на лични данни при отчитане на приоритетите на правителството на Република България за намаляване на административната тежест върху гражданите и бизнеса.

В конкретния случай тези приоритети ще бъдат постигнати чрез разписване на механизми, посредством които се осигурява максимално удобство за лицата, **като се предвижда, при подаване на заявление за издаване на свидетелство за съдимост да се представи единствено оригинал на лична карта** (чл. 35, ал. 5 от проекта). В представения проект отпада изискването за представяне на хартиен носител и на препис от акта за раждане или удостоверение за раждане в оригинал или нотариално заверено копие или друг документ, издаден от компетентен орган, удостоверяващ данни за родителите на лицето, което иска свидетелство за съдимост.

Следва да се отчете и **положителният момент** от представения за обществено обсъждане проект на наредба във връзка с разписването на конкретни мерки по отношение сигурността на информацията в регистъра, а именно:

- Заявлението за издаване на ЕССС да се подава единствено от специално оправомощени лица от централните и териториалните органи на изпълнителната власт да получават достъп да данните за съдимост на лица, за които нормативен акт предвижда служебно установяване на съдебния статус;

- Осигуряване на техническа възможност за идентифициране на оправомощеното длъжностно лице чрез ползване на квалифициран електронен подпис при подаване на заявлението.

Отделно от посочените безспорни преимущества на представения за обсъждане акт, следва да се акцентира върху някои моменти от проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост, свързани с основни принципи при обработването на лични данни, съответно защитата на личната неприкосновеност на гражданите и справедливо обработване на лични данни, отнасящи се до тях, а именно:

В новосъздадения чл. 35б, ал. 1 се предвижда, че издаване на ЕССС се извършва от Министерството на правосъдието след подаване на заявление по електронен път от централните и териториалните органи на изпълнителната власт чрез оправомощени от тях лица. ЕССС се издава **само** за лица, за които не са съставяни бюлетини за съдимост, включително и по чл. 78а от НК. В останалите случаи, както и за лицата, родени в чужбина, свидетелство за съдимост се издава по общо установения ред.

В чл. 2 от Наредба № 8 е посочено, че бюрата за съдимост при районните съдилища събират, съхраняват данни и обменят информация за съдимост на лицата, родени в района на съответния съд, които са осъдени от български съдилища или са осъдени от чуждестранни съдилища с влязъл в сила съдебен акт по наказателни дела, приет за изпълнение по реда на чл. 453 - 470 от Наказателнопроцесуалния кодекс (НПК), както и за лицата, освободени от наказателна отговорност от български съдилища, на които са наложени административни наказания по чл. 78а от НК, **т. е. на практика в бюрата за съдимост се съхранява информация за цялото съдебно минало на лицата, включително и данни за освобождаването им от наказателна отговорност.** Тази информация се съдържа в бюлетините за съдимост и бюлетините за наложени административни наказания по чл. 78а от НК. Съгласно чл. 5 от Наредба № 8, регистрацията на осъдените лица в бюрата за съдимост се извършва чрез бюлетини за съдимост и бюлетини за наложени административни наказания по чл. 78а от НК, които се изготвят на хартиен носител и в електронен архив.

Въз основа на данните в бюлетините за съдимост, бюрата за съдимост издават:

- **свидетелства за съдимост** по искане на заинтересованите лица;
- **справки за съдимост за служебна цел** на органите, посочени в чл. 33, ал. 5 от Наредба № 8, а именно: съд, прокуратура и разследващи органи, Националната разузнавателна служба, Националната служба за охрана, Държавна агенция „Национална сигурност“, служба „Военна информация“ на Министерството на отбраната, Държавна агенция „Технически операции“, Главна дирекция „Национална полиция“, Главна дирекция „Гранична полиция“, Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ и областните дирекции на МВР, служба „Военна полиция“ към министъра на отбраната, учреждения и ведомства, когато по закон имат право да получават такива сведения, съдебни

органи на друга държава, когато това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна, или в акт на Европейския съюз (ЕС), централен орган за предаване или приемане на информация за съдимост от страна - членка на ЕС, чуждестранни дипломатически и консулски представителства в Република България за техни граждани.

Съгласно чл. 36, ал. 2 от Наредба № 8, **в справката за съдимост се посочват всички осъждания, независимо от последвалата амнистия или реабилитация.** По отношение на свидетелството за съдимост, това не е така. Съгласно чл. 39, ал. 2 от Наредба № 8, **в свидетелството за съдимост не се вписва осъждането за престъпление, за което лицето е амнистирано или реабилитирано.** На практика това нормативно решение е продиктувано от презумпцията за справедливо обработване на информацията по отношение съдебното минало на лицата, като тя **в пълен обем може да става достояние само на ограничен кръг органи**, посочени в чл. 33, ал. 5 от Наредба № 8 и за конкретни служебни цели. В останалите случаи, в които нормативен акт изисква предоставянето на свидетелство за съдимост, се предполага, че установяването на съдебния статус се констатира посредством информацията, съдържаща се в свидетелството за съдимост, в което не се вписва осъждането за престъпления, за които лицето е амнистирано или реабилитирано. В свидетелството за съдимост изобщо не се вписва информацията относно наложени административни наказания по чл. 78а НК.

При така изложената нормативна уредба, чрез предвидената промяна на Наредба № 8 - да се допусне ЕССС да се издава само по отношение на лица, за които не са съставяни бюлетини за съдимост, включително и по чл. 78а от НК, се предоставя индиректна възможност за получаване на информацията относно съдебното минало на лицата, предвид обстоятелството, че за същите са съставяни бюлетини за съдимост, включително и по чл. 78а от НК, въпреки отсъствието на конкретна информация за съдържанието на бюлетина за съдимост. В доклада към проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 26.02.2008 год. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост не са посочени мотиви защо е необходимо разписването на подобно разграничение. Например за централните и териториалните органи на изпълнителната власт ще е необходимо издаването на ЕССС за целите на процедурата по назначаване на държавни служители. Съгласно чл. 7, ал. 1, т. 4 от Закона за държавния служител, за държавен служител може да бъде назначено лице, което не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер на лишаване от свобода. Това обстоятелство може да се удостовери чрез ЕССС. Хипотезата за получаване на автоматично генерирано съобщение (чл. 35б, ал. 6 от проекта), че за лицето не може да се издаде ЕССС, тъй като за същото има съставяни бюлетини за съдимост, включително и по чл. 78а от НК, в известна степен изпада в противоречие с един от основните принципи за

обработване на лична информация, а именно – минимално необходимата и законово обоснованата.

Защитата на личната информация е основно право на европейските граждани според Хартата на основните права на Съюза. То е залегнало и в Договора за функционирането на Европейския съюз. Ето защо защитата на личните данни се съдържа в редица директиви и регламенти на Европейския съюз, а от 25 май 2018 г. започва да се прилага и нова обща регулация - Общ регламент относно защитата на данните (GDPR) на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. Посоченият акт е задължителен и ще се прилага пряко във всички страни на Европейския съюз. Европейският законодател е отделил специално внимание на правата на физическите лица, като е разписал самостоятелна глава в Регламента, посветена на тази проблематика. Специално внимание са отделя и на обработването на лични данни, свързани с присъди и нарушения, като изрично в чл. 10 от GDPR се посочва, че по отношение на това обработване следва да са предвидени подходящи гаранции за правата и свободите на субектите на данни.

Обръщаме внимание, че в случая предвидените промени в разглеждания подзаконов нормативен акт може да послужат за оспорване от заинтересованите лица на наредбата по съответния ред.

Отделно от посоченото е важно да се отбележи, че принципите за обработване на лични данни изключват възможността информацията, съдържаща такива данни, да бъде съхранявана безсрочно. Тъй като съхранението на лични данни е действие по обработване на лични данни, съгласно легалната дефиниция, посочена в § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на ЗЗЛД, то следва да бъде подчинено на общите правила при обработването на лични данни. Предложението, разписано чл. чл. 35б, ал. 12 от проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост, съгласно което „Всички обстоятелства на ЕССС се съхраняват безсрочно в информационната система на Министерството на правосъдието” противоречи на принципите за защита на личните данни. Тези принципи не допускат безсрочно обработване на информация, съдържаща лични данни. Определянето на срокове за запазване на лични данни е гаранция за правото на личен живот на гражданите. В доклада към проекта на Наредба не са посочени мотиви относно необходимостта от безсрочното съхраняване на всички обстоятелства на ЕССС в информационната система на Министерството на правосъдието.

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 10, ал. 1, т. 4 от ЗЗЛД, Комисията за защита на личните данни изразява следното

СТАНОВИЩЕ:

С оглед защитата на физическите лица при обработване на лични данни за целите на издаване на Електронно служебно свидетелство за съдимост, текстът на чл. 35б, ал. 12 от проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 следва да бъде преформулиран, като в същия бъде определен конкретен срок за съхранение на обстоятелствата, свързани с ЕССС в информационната система на Министерството на правосъдието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Венцислав Караджов /п/

ЧЛЕНОВЕ:

Цанко Цолов /п/

Цветелин Софрониев /п/